

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ คุณลักษณะของผู้มีการคิด
อย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล
The Relationships among Learning Styles, Critical Thinking Deposition
and Learning Achievement of Nursing Students

อรนุช ชุศรี¹ ณัฐพี ใจงาม¹ รังสรรค์ มาระเพ็ญ¹

ศรีสุดา วงศ์เชษฐกุล¹ เพชรรัตน์ เจริมรอด¹ จิราภรณ์ ชนมาสุข¹

Orranuch Chusri¹ Natrapee Jaingam¹ Rungson Marapen¹

Sresuda Wongwisukul¹ Petcharat Jermrod¹ Jiraporn Chonmasuk¹

¹Faculty of Nursing Science, SuanDusit University

Corresponding author: Orranuch Chusri; Email: Orranuch_chu@dusit.ac.th

Received: August 14, 2020 Revised: March 31, 2021 Accepted: June 27, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประชากรคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รูปแบบการเรียนรู้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .84 และ .87 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Spearman's Rank Correlation Coefficient และ Kruskal-Wallis ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 20.3 ปี (SD=1.72) เกรดเฉลี่ย 3.00-3.5 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีคะแนนมัธยฐานของคุณลักษณะของผู้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมสูงสุด (median=225) พิจารณารายด้านพบด้านมีระบบระเบียบ (median=37) ด้านการคิดอย่างวิเคราะห์ (median=32) และด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ (median=31) นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันส่วนใหญ่เป็นแบบพึ่งพา และแบบอิสระ รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะของผู้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม ($r=.21, p<.01$) ความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ ($r=.14, p<.05$) ด้านวุฒิภาวะ ($r=.15, p<.05$) และด้านค้นหาความจริง ($r=.23, p<.01$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนด้วยการอภิปรายกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิด และการทำงานเป็นกลุ่มจะพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาพยาบาลได้

คำสำคัญ: การคิดอย่างมีวิจารณญาณ; นักศึกษาพยาบาล; รูปแบบการเรียนรู้

The Relationships among Learning Styles, Critical Thinking Deposition and Learning Achievement of Nursing Students

Orranuch Chusri¹ Natrapee Jaingam¹ Rungson Marapen¹

Sresuda Wongwiseskul¹ Petcharat Jermrod¹ Jiraporn Chonmasuk¹

¹Faculty of Nursing Science, SuanDusit University

Corresponding author: Orranuch Chusri; Email: Orranuch_chu@dusit.ac.th

Received: August 14, 2020 Revised: March 31, 2021 Accepted: June 27, 2021

Abstract

The objective of this descriptive research was to study the relationship among learning styles, critical thinking dispositions, and learning achievement. The population was the 250 nursing students of Suan Dusit University studying in Years 1-4 of the Nursing bachelor's degree. The data were collected by a 3 part questionnaires, including demographic data, class, learning achievement, critical thinking deposition, and learning styles. Cronbach's alpha coefficients were .84, and .87, respectively. The data were analyzed by descriptive statistics, Spearman's Rank Correlation Coefficient, and Kruskal-Wallis tests. The results showed that mean age of the sample was 20.3 years (SD=1.72) and grade point average was 3.00-3.50. Most of the students were freshmen. The 4th year students had the highest median score for overall scores of critical thinking deposition (median=225) and for the categories of systematicity (median=37), analyticity (median=32), and inquisitiveness (median=31). Students in different years of study were not different in their learning styles. in the two main styles were dependent style and independent style. There was a positive significant relationship between competitive style and critical thinking deposition in overall dimensions ($r=.21$, $p<.01$), inquisitiveness ($r=.14$, $p<.05$), maturity ($r=.15$, $p<.05$), and truth-seeking ($r=.23$, $p<.01$), whereas learning achievement was not found to be statistically significant. The findings support teaching and learning methods with group discussions, the sharing of ideas, and team work, will develop critical thinking among nursing students.

Keywords: critical thinking; nursing students; learning styles

ความเป็นมาและความสำคัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (academic achievement) เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอนว่ามีความสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างไรและยังขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคล ครอบคลุม เศรษฐฐานะทางสังคม การฝึกอบรมและปัจจัยทางจิตสังคม¹ การศึกษาปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนากลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมปัจจัยเชิงบวกและลดผลกระทบของปัจจัยทางลบ² การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) เป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพพยาบาลเพื่อนำไปสู่กระบวนการคิดอย่างมีระบบและสามารถตัดสินใจที่เหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาทางคลินิกที่ซับซ้อนและเป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญนำไปสู่กระบวนการคิดอย่างมีระบบและการตัดสินใจทางคลินิกในด้านการศึกษาและการปฏิบัติ การพยาบาลสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมประกอบกับในปัจจุบันนอกจากโรคเรื้อรังแล้วประเทศไทยมีแนวโน้มของการเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่ อุตุนิยมวิทยาที่มีเพิ่มขึ้นเกิดผลกระทบรุนแรงต่อระบบสาธารณสุข และเศรษฐกิจของประเทศเช่น โควิดไวรัส-19 (coronavirus-19) ที่มีการใช้มาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม ฯลฯ นักศึกษาพยาบาลต้องมีเจตคติที่ดีในการแสวงหาความรู้ (attitudes of inquiry) เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสุขภาพต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจทางคลินิกที่แม่นยำและนำไปสู่การวางแผนการพยาบาล³ โดยกำหนดกิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่คิดว่าเมื่อบุคคล ครอบครัวยุติ หรือชุมชนปฏิบัติแล้วจะประสบผลสำเร็จ อีกทั้งต้องมีการประเมินผลที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ เมื่อข้อมูลหรือสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไป ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการพยาบาลให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง⁴ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามนักศึกษาเป็นเด็กยุคใหม่ที่มีลักษณะที่มีความเป็นตัวของตัวเอง คิดเร็ว มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกระตือรือร้นในสิ่งที่ตนเองสนใจและมีความอดทนต่ำซึ่งรวมถึงนักศึกษาพยาบาลด้วยเช่นกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในการศึกษา มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ (learning style) ของผู้เรียนร่วมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อส่งผลทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด⁵

รูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบใช้ในการหาความรู้ เป็นแนวปฏิบัติที่มีผลในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม กับผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นตลอดจนกิจกรรมภาระหน้าที่ในการเรียนการสอนที่ต้องรับผิดชอบ ผู้เรียนบางคนเรียนรู้ได้ดีด้วยการสังเกต บางคนด้วยการฟัง การพูด บางคนเรียนรู้ได้ดีด้วยการทำงานเป็นกลุ่มเพราะในการเรียนรู้แบบกลุ่ม มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งคือการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน โอกาสในการพูดคุยและนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้เพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้น⁶ บางคนชอบทำงานคนเดียว⁷ ผู้สอนจึงต้องพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่ดีที่สุดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ทั้งนี้ Grasha & Reichmann⁸ ได้แบ่งประเภทรูปแบบการเรียนรู้ เป็น 6 แบบ คือ แบบแข่งขัน (competitive) แบบร่วมมือ (collaborative) แบบหลีกเลี่ยง (avoidance) แบบมีส่วนร่วม (participant) แบบพึ่งพา (dependent) และแบบอิสระ (independent) แต่ละรูปแบบตอบสนองต่อกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันไปซึ่งนิธิตกร บาลศิริ⁹ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย ปัจจัยระดับนักศึกษา เช่น ทักษะทางปัญญา รูปแบบการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการเรียน ได้แก่ ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าที่ผ่านมามีการศึกษาส่วนใหญ่ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณรูปแบบการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน การศึกษาบางส่วนพบความสัมพันธ์เชิงบวก¹⁰⁻¹¹ ในขณะที่บางส่วนพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบ¹² หรือไม่พบความสัมพันธ์ อาจเกิดจากความแตกต่างกันของคุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคนและระบบการศึกษาของแต่ละวัฒนธรรม¹³ ทำให้ผลการศึกษาที่ได้มีความแตกต่างกัน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตมีวิสัยทัศน์คือมุ่งสร้างบัณฑิตพยาบาลให้เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ และภูมิภาคอาเซียนด้านการดูแลเด็กระดับปฐมวัย และผู้สูงอายุโดยมีพันธกิจผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะของวิชาชีพพยาบาล

และการเป็นพลโลกในศตวรรษที่ 21 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาการด้านการพยาบาล สุขภาวะ การเรียนการสอนและพัฒนา แนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายวิชาชีพและชุมชน ดังนั้นการที่จะบรรลุพันธกิจของสถาบันนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรวมทั้ง สังคมไทย ดังนั้นการศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนรู้และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล จะทำให้สามารถออกแบบการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและเกิดประสิทธิภาพการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำแนกตาม ชั้นปี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปี ที่ 1-4 ปี การศึกษา 2562 จาก มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำนวน 354 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคำนวณจาก program G*power 3¹¹ เพื่อ ตรวจสอบ effect size เท่ากับ .3 ที่ ระดับความเชื่อมั่นที่ .05 ได้ขนาดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 134 คน และการศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลด้วยความสมัครใจ จึงอาจได้รับแบบสอบถามที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ผู้วิจัยจึงคำนวณกลุ่มตัวอย่างเพิ่ม 20% รวมประชากรในการศึกษาอย่างน้อย 160 คน

เครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ, เพศ, ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA)
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณของเรอูโรมไรซ์¹²

แบบประเมินนี้มีข้อความจำนวน 66 ข้อ เป็นข้อความทางบวก 35 ข้อและข้อความทางลบ 31 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการขอค้นหาคำความจริง จำนวน 10 ข้อ ด้านการเปิดใจกว้าง จำนวน 10 ข้อ ด้านการคิดอย่างวิเคราะห์ จำนวน 9 ข้อ ด้านการมีระบบระเบียบ จำนวน 10 ข้อ ด้านความมั่นใจในตนเองต่อการใช้กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 9 ข้อ ด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ จำนวน 10 ข้อ และด้านการมีวุฒิภาวะ จำนวน 8 ข้อ การแปลผลจากคะแนนสูง หมายถึงมีคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณดีการศึกษาครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .84

3. แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามรูปแบบการเรียนรู้ ของ นิธิภัทร บาลศิริ⁹ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1872 คน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ 1 คะแนน ไม่ปฏิบัติตามข้อคำถามนั้นเลย จนถึง 5 คะแนน ปฏิบัติตามข้อคำถามนั้นสม่ำเสมอ ทั้งหมดรวม 30 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย แบบร่วมมือ 5 ข้อ แบบพึ่งพา 5 ข้อ แบบมีส่วนร่วม 5 ข้อ แบบอิสระ 5 ข้อ แบบหลีกเลี่ยง 5 ข้อ และแบบแข่งขัน 5 ข้อ การแปลผลคะแนน สูง หมายถึง มีรูปแบบการเรียนรู้สูง การศึกษาครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .87

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบสิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการการตัดสินใจเข้าร่วม

การวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าร่วมหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยได้ โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะถือเป็นความลับและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เนื่องจากลักษณะของข้อมูลมีการกระจายไม่เป็นโค้งปกติ จึงทำการทดสอบความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ Nonparametric โดยใช้ Chi-Square, Kruskal-Wallis H Test และ Spearman's Rank Correlation Coefficient

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

พบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.8 เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 32.4 มีอายุ > 20 ปี ร้อยละ 38.8 มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี (ระดับ 3.00-3.49) ร้อยละ 58 รองลงมา ร้อยละ 22.4 ผลการเรียน อยู่ในระดับพอใช้ (ระดับ ≥ 2.5) ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			ชั้นปีที่		
ชาย	18	7.2	ชั้นปี 1	81	32.4
หญิง	232	92.8	ชั้นปี 2	72	28.8
อายุ	Range 18-30 Mean=20.3 Sd=1.72		ชั้นปี 3	40	16.0
≤ 18	26	16.4	ชั้นปี 4	57	22.8
19	60	24	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA)		
20	67	26.8	< 3.00	56	22.4
20	97	38.8	3.00-3.5	145	58
			> 3.5	49	19.6

2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล

จากข้อมูลพบว่าระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 40 คน มีค่ามัธยฐาน 220.5 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 35) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน มีค่ามัธยฐาน 225 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 30) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านเปิดใจกว้าง นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่ามัธยฐาน 35 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 6) นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 36 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 8.8) ด้านการคิดอย่างวิเคราะห์ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่ามัธยฐาน 32 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 4) ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 31 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 4) และเมื่อพิจารณา จากค่า Mean Rank (157.6) มีค่าสูงสุดในนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 เช่นกันผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัธยฐาน คุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลระหว่างชั้นปีที่ 1-4 พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ด้านเปิดใจกว้าง ด้านคิดอย่างวิเคราะห์ ด้านมีระบบระเบียบ ด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล (n=250)

คุณลักษณะ	ชั้นปี	n	Mean	IQR	Median	Mean Rank	χ^2	p
ค้นหาความจริง	1	81	34.2	8	33	115.86	6.8	.08
	2	72	35.31	7	34	116.21		
	3	40	34.08	7.8	36	141.06		
	4	57	33.07	8	36	140.01		
เปิดใจกว้าง	1	81	33	6	33	106.36	17.83	.00
	2	72	35.75	4.8	33	115.11		
	3	40	32.5	8.8	36	145.75		
	4	57	32.19	6	35	151.61		
(ด้านเปิดใจกว้างคู่ที่ต่างกันคือชั้นปีที่ 1-3, 1-4, 2-3 และ 2-4)								
คิดอย่างวิเคราะห์	1	81	28.8	3	28	94.64	57.56	.00
	2	72	32.1	5	28	104.63		
	3	40	28.73	4	31	147.71		
	4	57	26.32	4	32	180.13		
(ด้านคิดอย่างวิเคราะห์คู่ที่ต่างกันคือชั้นปีที่ 1-3, 1-4, 2-3, 2-4 และ 3-4)								
มีระบบระเบียบ	1	81	33.2	6	33	95.98	27.17	.00
	2	72	36.14	7.8	34.5	123.51		
	3	40	34	6.8	36	143.66		
	4	57	32.28	7	37	157.22		
(ด้านมีระบบระเบียบคู่ที่ต่างกันคือชั้นปีที่ 1-2, 1-3, 1-4 และ 2-4)								
ความอยากรู้อะไร	1	81	29.2	3.5	29	107.46	8	.00
	2	72	30.65	4	30	129.76		
	3	40	29.78	5.8	30	138.54		
	4	57	29.26	5.5	31	136.61		
(ด้านความอยากรู้อะไรคู่ที่ต่างกันคือชั้นปีที่ 1-2, 1-3, และ 1-4)								
วุฒิภาวะ	1	81	23.14	4	23	116.6	5.32	.15
	2	72	23.5	4.75	22	119		
	3	40	22.65	4.75	22.5	130.59		
	4	57	21.93	5	24	142.78		
รวม	1	81	224.6	21.5	208	98.8	25.66	.00
	2	72	224.5	26	213	119.4		
	3	40	211.58	35	220.5	144.83		
	4	57	204.33	30	225	157.6		
(โดยรวม คู่ที่ต่างกันคือชั้นปีที่ 1-3, 1-4 และ 2-4)								

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างพบว่าทุกชั้นปีมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน ($p>.05$) โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 จำนวน 81, 72 และ 40 คน มีค่ามัธยฐานรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ 21, 21, 21 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 4, 4, 3.8 ตามลำดับ) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน มีค่ามัธยฐาน 20 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 5) และรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 21.5 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 5) นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 22 คะแนน (พิสัยควอไทล์ 5) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัธยฐาน คุณลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลระหว่างชั้นปีที่ 1-4 พบว่าไม่แตกต่างกัน ($p>.05$) ดังแสดงในตารางที่ 3 ตารางที่ 3 เปรียบเทียบรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลจำนวน ($n=250$)

	ชั้นปี	จำนวน	Mean	IQR	Med	Mean Rank	χ^2	p
แบบอิสระ	1	81	20.5	4	21	124.1	2.13	.55
	2	72	20.5	4	21	123.51		
	3	40	21.3	3.8	21	140.2		
	4	57	20.3	5	20	119.69		
แบบหลีกเลี่ยง	1	81	15.2	4.5	18	131.19	1.24	.74
	2	72	15	4	14.5	125.91		
	3	40	14.6	6.5	15	124.88		
	4	57	14.5	5.5	15	117.34		
แบบร่วมมือ	1	81	18.4	4.5	18	123.31	3.47	.32
	2	72	18.2	6	18	119.83		
	3	40	19.3	4.6	20	144.63		
	4	57	18.2	5	19	122.4		
แบบพึ่งพา	1	81	20.4	5	21	121.72	2.67	.45
	2	72	20.8	5	21.5	130.62		
	3	40	21.2	5	22	137.4		
	4	57	20.2	6	20	116.05		
แบบแข่งขัน	1	81	15.1	7	15	118.01	5.64	.13
	2	72	15.3	6.5	15	121.08		
	3	40	17.1	6.8	17.5	149.65		
	4	57	15.5	6.5	15	124.78		
แบบมีส่วนร่วม	1	81	16	3	16	130.88	6.72	.08
	2	72	15.3	4	15	110.03		
	3	40	16.6	2	16.5	144.81		
	4	57	15.9	5	15	123.85		

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม ($r=.21, p<.01$) ด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ ($r=.14, p<.05$) ด้านมีวุฒิภาวะ ($r=.15, p<.05$) และด้านค้นหาความจริง ($r=.23, p<.01$) ส่วนรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านค้นหาความจริง ($r=.15, p<.05$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่พบความสัมพันธ์กับทุกรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะ	รูปแบบการเรียนรู้					
	แบบอิสระ	แบบหลีกเลี่ยง	แบบร่วมมือ	แบบพึ่งพา	แบบแข่งขัน	แบบมีส่วนร่วม
ผลการเรียน	.00	.07	-.05	-.06	-.08	-.09
หาความจริง	.06	.05	.11	.10	.23**	.15*
เปิดใจกว้าง	-.01	-.09	.00	.03	.12	.01
คิดวิเคราะห์	-.03	-.09	.12	.06	.10	.04
ระเบียบ	.02	-.13	.04	.04	.09	.01
มั่นใจ	-.03	-.06	.01	.06	.05	-.08
อยากรู้	.10	.08	.07	.01	.14*	.08
วุฒิภาวะ	.02	.03	-.04	-.12	.15*	.03
รวม	.03	-.04	.09	.07	.21**	.08

* $p<.05$, ** $p<.01$

อภิปรายผล

1. นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 32.4 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.8 ในส่วนของอายุ พบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 38.8 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยประเมินจากระดับเกรดเฉลี่ย พบว่า ร้อยละ 58 ของกลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (3.00-3.50) รองลงมา ร้อยละ 22.4 อยู่ในระดับพอใช้ (>2.5-3.00) การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี มีคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมสูงสุดในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 (median=225) พิจารณารายด้าน พบว่าด้านเปิดใจกว้าง ด้านคิดอย่างวิเคราะห์ ด้านมีระเบียบและด้านความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) โดยมีค่ามัธยฐานของคะแนนสูงสุดในนักศึกษาชั้นปีที่ 3,4 และเมื่อพิจารณาจากค่า Mean Rank มีค่าสูงสุดในนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เช่นกันอธิบายได้ว่า คณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้กับนักศึกษามาเป็นลำดับตามชั้นปี ให้นักศึกษาได้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องฝึกประสบการณ์ด้านวิชาชีพในโรงพยาบาลทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในภาพรวม จากประสบการณ์ที่ได้รับและความรู้ที่ได้เรียนมาสู่การปฏิบัติ ตลอดจนสามารถใช้เหตุผลและให้การพยาบาลที่เหมาะสมตามสมรรถนะได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ จากแผนการพยาบาล (nursing care plan) ที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาต้องรวบรวมข้อมูลทางสุขภาพของผู้รับบริการทั้งในปัจจุบันและย้อนหลังประกอบกับการตรวจร่างกายและผลทางห้องปฏิบัติการล้วนเป็นข้อมูลที่ต้องวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ แล้วนำมาอธิบายกระบวนการวินิจฉัยทางการแพทย์ เปิดใจกว้างยอมรับความแตกต่างของผู้รับบริการ ครอบครัวและสาขาวิชาชีพผู้มีส่วนร่วมในการดูแลโดย ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลรอบข้าง จึงส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี

ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ เนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช และ ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว¹⁵ พบว่าอายุและจำนวนปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งนักศึกษาพยาบาลที่มีอายุมากขึ้นส่วนใหญ่คือ มีระดับชั้นปีที่สูงขึ้นมีการเรียนการสอนที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และผ่านการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อน มีการใช้หัตถการทางการแพทย์มากขึ้น ดูแลผู้ป่วยวิกฤต ที่หอผู้ป่วยหนักผู้ป่วยที่หลากหลายทั้งโรค เพศ และวัยเพิ่มมากขึ้นตามระดับชั้นปีที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้ได้รับการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณมาเป็นลำดับ นอกจากนี้การศึกษาในประเทศอิหร่าน¹¹ ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าการเพิ่มขึ้นของการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสัมพันธ์กับอายุและชั้นปีที่เพิ่มขึ้น ส่วน Shirazi¹⁶ และคณะก็พบว่าอายุที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามสมมติฐานที่ว่าความคิดอย่างมีวิจารณญาณดีขึ้นตามวัย

รูปแบบการเรียนรู้พบว่าทุกชั้นปีมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันโดยส่วนใหญ่มีการเรียนรู้แบบอิสระ (independent style) ในนักศึกษาชั้นปีที่ 1,2 รองลงมาเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา (dependent style) ในนักศึกษาชั้นปีที่ 2,3 รูปแบบการเรียนรู้แบบแบบแข่งขันพบในนักศึกษาชั้นปีที่ 3,4 อธิบายได้ว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ได้มีจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนโดยให้มีการเรียนภาคทฤษฎีก่อนแล้วฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จึงทำให้รูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันซึ่ง นักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 2-4 ที่ต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงพยาบาลตั้งแต่ระดับปฐมภูมิถึงระดับตติภูมิภายนอกที่แตกต่างออกไปจากอาจารย์ในเขต ด้วยความความระมัดระวังเพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวมีความมั่นใจกับบริการที่ได้รับจะมีความปลอดภัย สอดคล้องกับการศึกษาของพูลสุข เจนพานิชย์ วิสุทธิพันธ์และ พรศรี ดิเรตดิวัตน์¹⁷ ที่ผู้เรียนต้อง พึ่งพาผู้สอนในทุกขั้นตอนของการฝึกปฏิบัติ ต้องการคำแนะนำและการสอนจากผู้สอนอย่างใกล้ชิดในขณะที่ให้การดูแลผู้รับบริการจึงอาจเป็นเหตุผลว่าผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้แบบพึ่งพามากกว่าแบบอื่น ๆ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ต้องปรับตัวกับการเรียนในมหาวิทยาลัย จึงมีความตั้งใจในการเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น จึงมีรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระและให้ความสำคัญกับการเรียนแบบมีส่วนร่วมจากกิจกรรมการเรียน และการพัฒนานักศึกษาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3,4 ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันด้วยเช่นกัน จากการเตรียมตัวเพื่อสำเร็จการศึกษา ประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ จึงต้องมีการแข่งขันกับตัวเองและการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ขั้นต้นและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลฯ ดังนั้นการเข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สอนเพราะแต่ละรูปแบบการเรียนรู้จำเป็นต้องจัดรูปแบบการสอนรวมทั้งสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม¹⁸ กับผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ดีขึ้น¹⁵ มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับการเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพผู้สอนจำเป็นต้องใช้แบบการสอน (teaching style) ที่หลากหลาย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รูปแบบการเรียนรู้แบบแข่งขันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยรวม และด้านความอยากรู้ อยากเห็นทางวิชาการ ด้านมีวุฒิภาวะ และด้านค้นหาความจริง ส่วนรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านค้นหาความจริง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่พบความสัมพันธ์กับทุกรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาสำหรับการศึกษาค้นคว้า สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาของ Shirazi¹⁶ แสดงถึงรูปแบบการเรียนรู้

ไม่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นักศึกษาพยาบาลมีการใช้รูปแบบการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในการศึกษาของ Hsiang-Chu Pai & Cheng-Joo Eng¹⁹ ก็พบว่ารูปแบบการเรียนรู้มีผลต่อระดับของการจัดการความคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยเฉพาะกลุ่มรูปแบบการเรียนรู้แบบไตรตรอง (reflective learning style) ส่วนผลการวิจัยในนักศึกษาศาstryครุพบว่าส่วนใหญ่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา แบบแข่งขันแบบอิสระและ แบบหลีกเลี่ยงตามลำดับ⁸ ซึ่งต่างจากการศึกษาของ เนาวนิจ เนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนการสอนไม่มีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แต่ วิธีสอนและสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนส่งผลต่อการคิดวิจารณ์ของผู้เรียนในทางบวกมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ²⁰ ส่วน Gyeong & Myung²¹ ศึกษาในนักศึกษาพยาบาลเกาหลี 724 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเรียนรู้แบบอเนกนัย (Divergent) เป็นแบบการเรียนรู้ที่เน้น การทำความเข้าใจกับประสบการณ์ที่ตนได้รับซึ่งนักศึกษาพยาบาลทั้งหมดมีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม Yalçın Dilekli²² พบว่ารูปแบบการเรียนรู้เป็นตัวแปรสำคัญสำหรับทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ตติงนั้น ผู้สอนและวิธีการสอนที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในนักศึกษาพยาบาลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ด้านการจัดการเรียนการสอน: ส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้เป็นแบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วม ใช้เทคนิคการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมเช่น การเรียนการสอนแบบ blended learning, problem based learning, game based learning ให้นักศึกษาได้มีการอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นกลุ่มให้มากขึ้นทั้งในรายวิชาภาคทฤษฎีและในรายวิชาปฏิบัติ

ด้านการวิจัย: ควรดำเนินการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์, ความฉลาดรู้ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

References

1. Farooq MS, Chaudhry AH, Shafiq M, Berhanu G. Factors affecting students' quality of academic performance: a case of secondary school level. *Journal of quality and technology management*.2011;7(2):1-14.
2. Gordon C, Williams S, Hudson G, Stewart J. Factors associated with academic performance of physical therapy students. *West Indian Med J*.2010;59(2):203-8.
3. Raymond C, Profetto-McGrath J, Myrick F, Strean WB. Nurse educators' critical thinking: A mixed methods exploration. *Nurse education today*.2018;66:117-22.
4. Abdollahi AAV, FathiAzar A, Abdollahi N. The relationship of critical thinking with creativity, self-efficacy beliefs and academic performance of teacher-students. *Journal of Research in School and Virtual Learning*, 2015;2(7),41-52.
5. Office of education council Ministry of education. National Education Plan B.E 2017-2038 [internet]. 2018. Available from: <http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf>
6. Pour-Mohammadi M, Zainol Abidin MJ, Yang Ahmad KAB. The relationship between students' strengths in multiple intelligences and their achievement in learning english language. *Journal of Language Teaching & Research*.2012;3(4).

7. Sripongplerd P. Learning styles and teaching styles. *Thaksin University Library Journal* 2017;6:1–23. (in Thai).
8. Riechmann SW, Grasha AF. A rational approach to developing and assessing the construct validity of a student learning style scales instrument. *The Journal of Psychology*.1974;87(2):213–23.
9. Balsiri N. Factors affecting critical thinking of undergraduate students: an application of the multilevel growth mixture model [Doctoral Dissertation]. Bangkok. Chulalongkorn University.2010.(in Thai).
10. Ashoori J. Relationship between academic achievement and self-efficacy, critical thinking, thinking styles and emotional intelligence in nursing students. 2014. Available from: <https://www.sid.ir/en/Journal/ViewPaper.aspx?ID=436575>
11. Ghazivakili Z, Nia RN, PANAHI F, Karimi M, Gholsorkhi H, Ahmadi Z. The role of critical thinking skills and learning styles of university students in their academic performance. *Journal of advances in medical education & professionalism*.2014;2(3):95.
12. Aghaei N, Soury R, Ghanbari S. Comparison of the relationship between critical thinking and academic achievement among physical education students and students in other fields of study in Bu Ali Sina University, Hamedan.2012.
13. Aghaei N, Soury R, Ghanbari S. Comparison of the relationship between critical thinking and academic achievement among physical education students and students in other fields of study in Bu Ali Sina University, Hamedan.2012.
14. Faul F, Erdfelder E, Lang A-G, Buchner A. G* Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior research methods*.2007;39(2):175–91.
15. Pongjuntaradej N, Pleankaew P. Factors related to nursing students' critical thinking, Police Nursing College. *Journal of the Police Nurses*.2016;8(1):125–35.
16. Shirazi F, Heidari S. The relationship between critical thinking skills and learning styles and academic achievement of nursing students. *The Journal of Nursing Research*.2019;27(4):e38.
17. Visudtibhan PJ, Disornwati P. Learning Style Preferences of Nursing Students at Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*.2015;25(1):70–82.
18. Gurpinar E, Alimoglu MK, Mamakli S, Aktekin M. Can learning style predict student satisfaction with different instruction methods and academic achievement in medical education? *Advances in Physiology Education*.2010;34(4):192–6.
19. Pai H-C, Eng C-J. The relationships among critical thinking disposition, caring behavior, and learning styles in student nurses.2013;3:249–56.
20. Yimyuan W. A meta-analysis of factors related to critical thinking. [Master thesis]. Bangkok. Chulalongkorn University 2004.(in Thai).
21. An GJ, Yoo MS. Critical thinking and learning styles of nursing students at the baccalaureate nursing program in Korea. *Contemporary Nurse*.2008;29(1):100–9.
22. Dilekli Y. The relationships between critical thinking skills and learning styles of gifted students. *European Journal of Education Studies*.2017